

Van de redactie – Redactioneel

50 jaar BMGN: omzien en vooruitkijken

In 2020 vierde de BMGN haar vijftigste verjaardag. Het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap, de eigenaar en uitgever van de BMGN, mocht 175 kaarsjes uitblazen. De coronacrisis beperkte de mogelijkheden om dit alles te vieren, maar als feestelijke afsluiting van beide jubilea brengt de BMGN dit speciale themanummer uit. Het KNHG heeft de redactie gefêteerd door een luxe-uitgave van dit nummer mogelijk te maken. Maar uiteraard is dit feestelijke nummer vooral bedoeld als een geschenk aan de lezers, waarbij in dit geval ook alle leden van het KNHG de papieren versie van het blad ontvangen.

De redactie zag in het jubileum een aanleiding om terug te blikken en vooruit te kijken. Waar tien jaar geleden een dubbeldik themanummer over de relevantie van de geschiedenis van Nederland verscheen, leek het ons nuttig om nu te reflecteren op de relevantie van de BMGN zelf voor de geschiedbeoefening van de Lage Landen, in verleden, heden en toekomst. Voor deze reflectie hebben wij betrokken buitenstaanders en een aantal oud-redactieleden uitgenodigd. Uiteindelijk bleek het onvermijdelijk dat ook de twee ‘oudste’ leden van de huidige redactie, Alicia Schrikker en Dirk Jan Wolffram, aan dit nummer bijdroegen.

De auteurs is gevraagd na te denken over de mate waarin de BMGN gezien kan worden als een traditioneel, ‘klassiek’ wetenschappelijk tijdschrift, ofwel ook, en misschien juist, als een platform voor geschiedwetenschappelijke vernieuwing. Kozen historici in Nederland en België voor de BMGN, of juist voor andere tijdschriften? We hebben de auteurs verzocht in hun bijdragen bovendien vooruit te blikken: welke rol zou het tijdschrift moeten spelen in de toekomst? In dit nummer beantwoorden we deze vragen via een kritische reflectie op de inhoud van de BMGN voor een zevental thema’s, en aan de hand van twee beschouwingen vanuit een Nederlands en Belgisch perspectief over de positie van de BMGN in het veld van de geschiedbeoefening in de Lage Landen in verleden, heden en toekomst.

De inhoud van de BMGN komt aan bod in een Forum met zeven bijdragen, van Nico Wouters, Agus Suwignyo, Alicia Schrikker en Susan Legêne, Els Witte, Karel Davids, Jan De Maeyer, Anne-Laure Van Bruaene en Dirk Jan Wolffram. Zij onderzochten achtereenvolgens hoe in de BMGN aandacht is besteed aan de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog, imperialisme en dekolonisatie, het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, de wetenschap, religie, de Tachtigjarige Oorlog, en politiek. De bijdragen behandelen de gedeelde geschiedenis van de Lage Landen, naast brede algemene onderwerpen en thema’s met een bijzondere geschiedenis in beide landen. De redactie had deze lijst graag aangevuld met thema’s als gendergeschiedenis die het gezicht van de BMGN eveneens in belangrijke mate

bepalen. Helaas bleken bij de totstandkoming hiervan praktische omstandigheden in de weg te staan.

Al deze thema's zijn in de Nederlandse en de Belgische historiografie regelmatig uiteenlopend benaderd. De auteurs is gevraagd te duiden wat er nu zo bijzonder is (of niet) aan de geschiedenis van de Lage Landen en waarin de historiografische tradities in Nederland en België verschillen, of juist sterk op elkaar lijken. Bestaat er wel zoiets als 'de' geschiedenis van de Lage Landen, voorbij de afzonderlijke geschiedenissen van Nederland en België? Ze deden dat aan de hand van de inhoud van de *BMGN* in de afgelopen vijftig jaar en de plaats van de *BMGN* in de bredere historiografische ontwikkelingen binnen hun thema.

Verleden, heden en toekomst van de *BMGN* worden belicht in twee elkaar aanvullende essays over de onderzoeks- en publicatietradities in Nederland en België zoals deze tot uitdrukking zijn gekomen in de *BMGN*. Dit Discussiedossier handelt dus over de wetenschappelijke identiteit van ons tijdschrift. Binnen de geesteswetenschappen in het algemeen, en het historisch werkveld in het bijzonder, bestaat veel debat over de toekomstige richting van de academische discipline geschiedenis. Het gaat hierbij om fondsenwerving en financiering van onderzoek, maar ook om kennisoverdracht en de relatie van de academie met het bredere publiek. De nadruk op open access publiceren, innovatie, internationalisering en interdisciplinariteit lijkt hierin bijzonder sturend. Hoewel deze discussies niet nieuw zijn, en ook eerder in de *BMGN* al zijn geadresseerd, lijken ze in de afgelopen jaren in hevigheid toegenomen.

Pieter Huistra en Bram Mellink belichten de *BMGN* vanuit de recente ontwikkelingen rond wetenschappelijke tijdschriften. Zij overschouwen daarbij het Nederlandse veld in relatie tot het Belgische, en kiezen er uitdrukkelijk voor om vooruit te kijken. Hun verkenningen staan in het teken van een geprononceerde visie op hoe de *BMGN* ook in de toekomst haar relevantie, niet alleen qua inhoud maar ook qua vorm, kan behouden. Marc Boone en Tom Verschaffel beschouwen de geschiedenis van de *BMGN* vanuit een Belgisch perspectief en concluderen daarbij dat de voorbije vijftig jaar met name auteurs, redactieleden en geschiedenis uit Nederlandstalig België aan bod zijn gekomen. Bij hen staan continuïteiten en breuken in de geschiedbeoefening over de Lage Landen centraal: wat is er gewonnen en verloren in de afgelopen vijftig jaar?

De redactie hoopt dat de negen bijdragen in dit nummer van toegevoegde waarde zijn voor de recente historiografische debatten. We zijn ervan overtuigd dat de *BMGN* de afgelopen vijftig jaar een belangrijk platform is geweest voor ontwikkelingen in de Nederlandse en Belgische geschiedbeoefening, en zien het als een opdracht om die vernieuwende rol ook in de toekomst te faciliteren door in vorm en inhoud nauw aan te sluiten bij de ontwikkelingen en de behoeften van de geschiedwetenschap en de gemeenschap van historici in de Lage Landen.

Onze grote dank gaat uit naar de auteurs van dit jubileumnummer en naar allen die dit bijzondere nummer mogelijk hebben gemaakt. De illustratoren Tonke Koppelaar, Lotte Dijkstra, Frippery, Max Philippi en Rosa Snijders hebben speciaal voor de verschillende bijdragen een bijzondere illustratie ontworpen, een zinnebeeld – in de beste klassieke traditie – van de inhoud van elk artikel. Lotte Dijkstra verzorgde de afbeelding voor het omslag dat zoals gebruikelijk door vormgever Hannah Roos werd ontworpen. *KNHG*-directeur Antia Wiersma bedacht dit feestelijke illustratiebeleid voor het jubileumnummer en leidde het creatieve proces ook in goede banen. In dit nummer treft u ook kleurrijke grafieken aan

die onder andere de veranderende verhouding tussen Belgische en Nederlandse auteurs in de BMGN, of de verschuivende aard en thematiek van de bijdragen in de voorbije vijftig jaar inzichtelijk maken. Deze grafieken zijn gebaseerd op de statistische inhoudsanalyse die voormalig redactie-assistent van de BMGN Nathan Looije van het BMGN-archief tussen 1970 tot 2020 heeft gemaakt, en dit in dienst van het Discussiedossier. In de online versie van het jubileumnummer vindt u deze grafieken naast elk artikel terug, in de gedrukte versie kan u ze in een apart katern bekijken.

Bij deze gelegenheid willen wij in het bijzonder onze grote waardering uitdrukken voor de niet-aflatende toewijding van *managing editor* Tessa Lobbes en redacteur Hans Spijker, die steeds met grote zorgvuldigheid de organisatie en eindredactie van de BMGN verzorgen, voor dit nummer gesteund door de redactie-assistenten Claire Morrison en Rayke van Lent.

De redactie van BMGN – *Low Countries Historical Review*:

DANIELLE VAN DEN HEUVEL

MAÏKA DE KEYZER

ALICIA SCHRIKKER

MARNIX BEYEN

FREDERIK BUYLAERT

IDESBALD GODDEERIS

PIM HUIJNEN

DIRK JAN WOLFFRAM

From the Editors – Editorial

Fifty years of the BMGN: looking back and looking ahead

In 2020 the BMGN celebrated its fiftieth anniversary. The Royal Netherlands Historical Society, which owns and publishes the BMGN, had 175 candles on its birthday cake. Although the Covid crisis has curtailed opportunities to celebrate these occasions, the BMGN is issuing the present special issue as the festive culmination of both anniversaries. The RNHS has treated the editorial board by making this deluxe issue possible. Of course this celebratory issue is intended primarily as a gift to the readers, with all RNHS members receiving the hard copy version as well in this case.

The editorial board viewed the anniversary as an opportunity to look back and look ahead. Whereas ten years ago an expanded special issue was published about the relevance of the history of the Netherlands, we felt it would be worthwhile now to reflect on the relevance of the BMGN for historiography about the Low Countries, in past, present and future. We invited involved outsiders and some former members of the editorial board to join this reflection. And the two most senior members of the current editorial board, Alicia Schrikker and Dirk Jan Wolffram, ultimately contributed to this issue as well.

The authors were asked to think about the extent to which the *BMGN* may be regarded as a traditional, ‘classical’ academic journal, as well as, or perhaps specifically, a platform for innovations in historical scholarship. Did historians in the Netherlands and Belgium opt for the *BMGN* or in fact for other journals? We also asked the authors to look ahead in their contributions: what role should the journal have in the future? In this issue we answer these questions by critiquing the content of the *BMGN* on seven themes and based on two contemplations from a Dutch and Belgian perspective about the position of the *BMGN* in historical scholarship in the Low Countries in past, present and future.

The content of the *BMGN* is addressed in a Forum featuring seven contributions, by Nico Wouters, Agus Suwignyo, Alicia Schrikker and Susan Legêne, Els Witte, Karel Davids, Jan De Maeyer, Anne-Laure Van Bruaene and Dirk Jan Wolffram. They successively examined how the *BMGN* has addressed the history of the Second World War, imperialism and decolonisation, the United Kingdom of the Netherlands, science, religion, the Eighty Years’ War, and politics. The contributions cover the shared history of the Low Countries, in addition to broad general topics and themes with a special history in both countries. The editors would have liked to have added themes to this list which also strongly define the outlook of the *BMGN*, such as gender history. Unfortunately, this was not feasible due to practical obstacles.

In Dutch and Belgian historiography all these themes have been approached differently. The authors have been asked to identify what is or is not distinctive about the history of the Low Countries, and how historiographic traditions are different or are in fact highly similar in the Netherlands and Belgium. Is there in fact a ‘definitive’ history of the Low Countries, transcending the individual histories of the Netherlands and Belgium? They addressed these questions based on the content of the *BMGN* in the past fifty years and the place of the *BMGN* in broader historiographic developments within their theme.

Past, present and future of the *BMGN* are elaborated in two mutually complementary essays on research and publication traditions in the Netherlands and Belgium, as expressed in the *BMGN*. This Discussion section is therefore about the academic profile of our journal. In humanities in general and in the field of historical practice in particular, extensive debate continues about the future course of history as an academic discipline. This relates to fundraising and financing research, as well as to knowledge transfer and the relationship of the academy with the broader public. The focus on open access publishing, innovation, internationalisation and interdisciplinarity seem to be strong guiding forces here. Although these discussions are not new and have been addressed in the *BMGN* previously, they seem to have intensified in recent years.

Pieter Huistra and Bram Mellink highlight the *BMGN* based on the recent developments concerning scholarly journals. They embark on a comparative review of the field in the Netherlands and Belgium, explicitly forward looking. In their explorations, they aim for a pronounced vision on how the *BMGN* may retain its relevance in the future, not merely with respect to content but also regarding form. Marc Boone and Tom Verschaffel consider the history of the *BMGN* from a Belgian perspective and conclude that the journal in the past fifty years has mainly been a platform for authors, editors and history from Dutch-speaking Belgium. They cover continuities and discontinuities in historical scholarship about the Low Countries: what has been gained and what lost in the past fifty years?

The editorial board hopes that the nine contributions in this issue will add value to recent historiographical debates. We are convinced that the *BMGN* has been an important platform for developments in Dutch and Belgian historical scholarship in the past fifty years and see their mission as facilitating that innovative role in the future by aligning form and content closely with the developments and needs of historical scholarship and the community of historians in the Low Countries.

We are immensely grateful to the authors of this anniversary issue and to all those who have helped make this special issue possible. The illustrators Tonke Koppelaar, Lotte Dijkstra, Fripperoy, Max Philippi and Rosa Snijders have designed a special illustration for the different contributions, symbolising – in the finest classical tradition – the content of each article. Lotte Dijkstra provided the visual for the cover, which was produced, as usual, by designer Hannah Roos. RNHS director Antia Wiersma devised this festive illustration policy for the anniversary issue and guided the creative process. In this issue you will also find colourful graphs disclosing, for example, the changing relationship between Belgian and Dutch authors in the *BMGN* or the shifting nature and theme of the contributions in the past fifty years. These graphs are based on the statistical content analysis that former editorial assistant to the *BMGN* Nathan Looije performed of the *BMGN* archive between 1970 and 2020, as an effort to support the Discussion section. In the online version of the anniversary issue these graphs are adjacent to each article, while in the printed version they are featured in a separate section.

At this occasion we wish to express our special appreciation for the enduring dedication of managing editor Tessa Lobbes and editor Hans Spijker, who have always arranged the organisation and final editing of the *BMGN* with the utmost care and in this issue have been supported by editorial assistants Claire Morrison and Rayke van Lent.

The editorial board of the *BMGN – Low Countries Historical Review*:

DANIELLE VAN DEN HEUVEL

MAÏKA DE KEYZER

ALICIA SCHRIKKER

MARNIX BEYEN

FREDERIK BUYLAERT

IDESBALD GODDEERIS

PIM HUIJNEN

DIRK JAN WOLFFRAM